

juni 2021

Aandacht van Gemeenten gevraagd voor de positie van inwoners met een licht verstandelijke beperking.

Platform VG MWB legt Gemeenten de vraag voor of zij mensen met een licht verstandelijke beperking in beeld hebben? Weet u om hoeveel inwoners het gaat, waar zij te vinden zijn, met welke problemen zij kampen en hoe zij kunnen worden ondersteund?

Doelgroep: mensen met een licht verstandelijke beperking (LVBers).

Het gaat om een groep kwetsbare burgers die zelfstandig of met beperkte begeleiding 'wonen in de wijk' en vaak pas in beeld komen als zij problematisch gedrag vertonen en/of overlast geven.

Toelichting:

Een licht verstandelijke beperking is niet zichtbaar en wordt vaak niet herkend. Het gevaar van **overschatting** is groot.

Naast een lager IQ waardoor zij moeite hebben met het opnemen en verwerken van informatie en laaggeletterd zijn, hebben zij daarnaast een gebrekkig sociaal aanpassingsvermogen. Dit blijkt o.a. uit:

- **Impulsief handelen**; zij overzien niet de gevolgen van hun handelen op lagere termijn. Voorbeeld: omgaan met geld is lastig.
- Zij zijn heel **beïnvloedbaar** en goed van vertrouwen, waardoor zij snel/vaak in lastige situaties terecht komen.
- Zij willen graag **"bij de groep horen"** en meedoen met anderen (gevaar van alcohol en drugsgebruik).
Samengevat: zij vormen een risicogroep voor schuldenproblematiek, verslaving, dakloosheid, druggerelateerde criminaliteit en seksueel misbruik.

Voor mensen met een licht verstandelijk beperking wordt de hedendaagse maatschappij steeds ingewikkelder. Zij worden stelselmatig overvraagd. Dat leidt tot stress en agressieve reacties. Zij krijgen een negatief zelfbeeld en ook sociale eenzaamheid komt vaak voor. Mensen met een licht verstandelijke beperking hebben behoefte aan een veilige leefomgeving, aan structuur in hun leven, aan een netwerk waarop ze terug kunnen vallen en op deskundige hulpverleners die onderling samenwerken.

Ook door ingewikkelde wet- en regelgeving komt deze groep steeds verder van de maatschappij te staan. Brieven en andere berichtgeving van de rijksoverheid / gemeente zijn vaak ingewikkeld en heel ambtelijk, zo ambtelijk dat mensen met een LVB die helemaal niet begrijpen.

Pf VG MWB ziet het als een plicht van elke overheid om **de voorzieningen van de overheid voor deze zwakkere groep in de samenleving toegankelijk te houden**, ondanks de digitalisering. Ook deze groep heeft er recht op, ook conform het VN-verdrag. Regels dienen voor hen eenduidig en niet te ingewikkeld te zijn.

Oproep aan u is dan ook: **zonder uw hulp als gemeente kunnen zij het niet, met alle gevolgen van dien!**

Plan van aanpak:

Toegang tot ondersteuning vanuit de Gemeente

- Stel binnen het Toegangsteam een **Aandachtfunctionaris aan voor de LVBers**. Inwoners en zorgverleners kunnen bij de Aandachtfunctionaris terecht met vragen. De Aandachtfunctionaris is bekend met de doelgroep en met de specifieke sociale kaart waardoor hij/zij snel kan doorverwijzen naar de juiste persoon of instantie binnen de Gemeente.
- Sociaal Wijkteam en medewerkers aan het 'Loket' zijn (of worden) getraind op het gebied van herkennen van mensen met een licht verstandelijk beperking, vraagherkenning (de vraag achter de vraag) en bejegening . Communicatie met LVBers vraagt om specifieke kennis en een specifiek benadering.
- Om te voorkomen dat LVBers voortijdig afhaken zijn snelle doorlooptijden, duidelijke procedures en begrijpelijke formulieren noodzakelijk .
- LVBers hebben tijdens gesprekken met de Gemeente recht op **deskundige en onafhankelijke cliëntondersteuning**.

Registratie

Binnen Gemeenten is vaak niet bekend om hoeveel inwoners met een LVB het gaat (er vindt geen registratie plaats). Het Sociaal Wijkteam zou bij binnenkomende vragen het vermoeden van mogelijke LVB problematiek moeten kunnen registreren; dit geldt zowel voor Jeugdhulp als voor WMO.

Vindplaatsgerichte aanpak

Voor een vindplaatsgerichte aanpak is **samenwerking** van het Sociaal Wijkteam met organisaties op het gebied van onderwijs, gezondheid en welzijn, huisvesting, veiligheid nodig. (ketenpartners)

Denk hierbij o.a. aan het onderhouden van contacten met Jongerenwerk / Jeugdzorg , maatschappelijk werk, welzijnswerk, wijkagent, GGD /Jeugdgezondheidszorg, woningcorporaties, schuldhulpverleningsorganisaties en verslavingszorg.

Gestreefd wordt naar vroegtijdig signaleren van problemen en preventie en naar een geïntegreerde aanpak van o.a. schuldenproblematiek , armoedebestrijding en eenzaamheid. Aandacht van Gemeenten wordt ook gevraagd voor voortijdige schoolverlaters en voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeid /dagbesteding .

LVB en veiligheid

Maak gebruik van beschikbare specifieke expertise (Regionaal of Landelijk) op het gebied van 'LVB en criminaliteit', Jeugdprostitutie , drugshandel.

L.J.M. Pierse, voorzitter